

Szerkesztői iroda:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája.
Csak bérmentes levelek
fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem
küldetnek.

Előfizetési díj
vidékre postán vagy hely-
ben házhoz hordva:
Egész évre 6.—
Félévre 3.—
Negyedévre 1.50

BAJAI FIGYELŐ

politikai hetilap.

Kiadó-hivatal:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája
B ó d o g - t é r.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy 3 hasábos petit sor egy-
szori megjelenésért 10 kr., 3-
szori 8 kr., 10-szerért 6 kr. fi-
zetendő. — Minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj jár.
A nyíltér 1 petit sora 12 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Fölhívás előfizetésre.

E hó végével lapunk fél éves pályafutást tölt be. Megindultakor nagy nehézségekkel kellett megküzdnie, melyek legyőzése szívós kitartást, törhetetlen erélyt kívánt. Ma már a nehézségek el vannak hárítva, s szerénység nélkül mondhatjuk, — a mit nem minden újság mondhat el magáról, — hogy a Bajai Figyelő városunk közéletében számot tevő tényező. A közönség kezdetől fogva kiváló támogatásában részesített, s reméljük, hogy azt jövőben sem fogja tőlünk megvonni. Sőt biztosak vagyunk, hogy méltányolni tudja azokat a jelentékeny áldozatokat, melyekbe a lap kiállítására kerül, s nem fogja rossz néven venni, hogy a Bajai Figyelő előfizetési árát július 1-től fogva negyedévenként 2 írtra emeljük fel. Mi viszont biztosítjuk a közönséget, hogy teljes erőnkönkből igyekezzünk fogunk támogatását megszolgálni.

A bajai fertő.

A minap — még a mostani hűvös, esős napokat megelőzőleg — a Sugovicza partján sétáltam. A víz hol zöld békanyállal volt bevonva, hol meg azokat a fakó szivárványszíneket mutta, mint az ócska, elhagyott épületek szennyes ablaküvegei. Nehéz dügleletes gőz bosszantotta orromat és tudómet, úgy hogy ingerülten méltatlankodva szóltam oda kíséremhez: „Hogy lehet ilyesmit civilizált városban megtűrni? Hogyan uram — válaszolt ő, — hát tehetünk mi a természet törvénye ellen, mely az állóvizeknek azt parancsolja, hogy megpohadjanak.“ — „De hát a városi hatóság?“ — „Legyen meggyőződve uram, hatóságunk sokkal vallásosabb, semhogy a jó istent a gondviselés munkájában háborgatni akarná.“ Ez az érr hatott. Meg voltam szégyenülve. Micsoda szegény az én hitem a tiétekhez képe t, óh városnak urai, a kik nem törődtek e világ törvényeivel, csak hogy a mindenható gondviselés iránt való bizalmatokat kimutathassátok!

Eltelve bámulattal a hit e magas foka iránt, tértem haza, hol — sajnos, — kiabrandulás várt rám. Asztalomon egy levelet találtam s abban egy cikket, tele epével és vádaskodással. Megtudtam belőle, hogy a Sugovicza, úgy a hogy most van, nem egészen a jó isten munkája. Valamikor friss, eleven folyó volt, testnek, léleknek gyönyörűsége. De jött a csatorna-társaság, a víz folyását elgátoltasa hajdani vig folyóból szomorú posvány lett. A városi hatóság pedig gondoskodik arról, hogy ez a posvány bőven el legyen látva rothadó anyagokkal. Ide torkollanak be a város összes csatornái, ide vezet le a partja mentén levő szeszgyár azt az összes moslék-maradékot, melyet előbb néhány száz ökor megevett, később azonban a meghízás-hoz feleslegesnek tartott. Most már értettem a szivárvány-színeket, melyeket imént a víz tükrén (lucis a non lucendo) láttam. De mérges cikkeztem nem elégedett meg, hogy csak annyira rongta el az e földi hatalmak iránt való jó véleményemet. „A mit most tapasztalhat uram, — írja, — az mind csekélység. De nézze meg majd a Sugoviczát a július-végi és augusztus-eleji száraz, rekkenő napokban. Akkor a víz úgy szólván teljesen eltűnik belőle s a helyét sűrű barna folyadék foglalja el, tökéletesen az a fajta, mely a nagyvárosok kloakáit szokta megtölteni. A sirászi rózsálgeteknek nincsen olyan erős illatjuk, mint ennek a habarékknak. A rothadás spórai szétszállanak a levegőbe, betelep-szenek a városba s vizik a búzt, az undort, a betegséget minden felé.“ E drasztikus leírás megbor-zogatta a hátamat, és vádat súlyos, kemény vádat támasztott bennem.

Vádolom e város egész hatóságát, a főkapitánytól kezdve a polgármesteren át egész a közgyűlésig, hogy nem teljesítették azt a feladatot, melyet mint a közegészség és a köztisztaság őreire, a törvény reájok bízott. Nem vagyok technikai szakértő, s nem tudom — nem is az én dolgom — felsorolni, mely módokon volna a Sugovicza megtisztítható. De azt tudom és átláthatja mindenki, a kinek csak józan esze van, hogy, ha egy álló vizet szerves anyagokkal telítünk, ott rothadásnak kell keletkez-nie. Míg a Sugovicza folyóvíz volt, addig lehetett belé vezetni a csatornákat, mert azok tartalma nem rakodott le a mederbe, hanem az ár elsodorta. Most a város és a szeszgyár összes piszka ott gyűlik össze a város alatti medenczében mint egy nagy szemégtömbben. Ugyszólván rendszeres tenyész-tőhelye az a miazmáknak, melyeket behajt a vá-roosba a szél, magunkba veszünk azokkal a pos-vány-izű halakkal, melyek eladás előtt 2—3 na-pig is bárkákban a Sugovicza fertőzött vizében tar-tatnak, melyek betegséget és halált támasztanak miedennütt, s hova jutnak.

Ezt látja, ezt türi, ezt elhallgatja már évek óta a főkapitány, a polgármester, a városi köz-gyűlés, és ezzel kötelesség-mulasztást követ el. Főlöszleg talán hivatkoznom arra a törvényre, mely a nevezett közigazgatási organomok köz-egészségügyi feladatait a mondott sorrendben meg-állapítja. E kötelességök megvan, e jogot gyako-rolniok kell a Ferencz csatorna-társasággal szem-ben is. E kötelességen, e jogon nem változtat semmit, akárminő szerződéses viszonyban van is a város a csatorna-társasággal. Az utóvégre is ma-gánjogi viszony, mely nem alterálhatja a város-nak mint politikai testületnek azt a jogát, hogy a területébe eső tárgyak fölött, az illetékességi kör-rét képező ügyekben, közigazgatásilag intézked-jék. A skandalózus állapot megvan, annak az el-távolításáról gondoskodni kell. És ezt a törvény-adta jogánál fogva megteheti a főkapitány. El-rendelheti a Sugovicza kikotrását, a zárógát meg-

A kormányzó ur iskolalátogatása.*

— Elbeszélés az iskolai életből. —

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

I. Várják a nagy urat.

Volt egy idő, fiuk, a mikor az iskolák is el voltak nyomva, a mikor katona volt ur az országban és küzdöt-tek még a kis gyerekek is az alkotmányért. Nem volt ez háború, csak ellenállás. Nem kellett ahhoz fegyver, csak erő és szívóosság. Mi, a kik abban a korban voltunk gyer-mekek, elevenen emlékszünk még mindenre: a fényes pompás temetésre, midőn Széchenyi meghalt, s az ő po-rából is erőt szitt magába agg, ifjú gyermek; emlékszünk, mikor édes apánk az első magyar ruhát varratta, és az első sarkantusy eszimat; azt az időt is jól tudjuk, mikor meg volt hagyva a tanár uraknak, hogy tiltsák be nekünk az árvalányhaj viselését. A szép gyönyös nemzeti szín kokárdákat, miket a hugaink küldtek otthonról a pénzés levélben, újra le kellett szedni. És azt a korszakot úgy hívták az öregebbek, hogy „provisorium“, és mindig szo-morú volt az arcuk, valahányszor kimondták. Azután megint más idők jöttek. Egyszer ezekkel a szavakkal nyitott be a tanárunk:

— Ez a mappá, fiuk, már nem ér semmit! (T. i. Ausztria és Magyarország közös térképe függött egy szög-letben.) Egy nagy darabot elvesztettünk belőle. Velenceze többé nem tartozik Ausztriához.

És olyan gúnyos volt az arca, mikor ezt kimondta, és ragyogtak azok az apró, szürke szemek, hogy mi mind-nyáján boldogok voltunk attól a ragyogástól.

Az osztályból egy társaság szövetekezett, mely elha-tározta, hogy ezentúl nem jár német órákra és nem tanul-ja a német nyelvtant. Csinált is ilyen értelemben egy kér-vényt, és azt benyújtotta a tanári karhoz, hogy nekik en-gedtéssék el a német. A derék Berkes Ferencz profesz-szor urat bizta meg a tanári kar, hogy válaszoljon erre a kérvényre. Magához hívatta a németnyelv-elleneseket, s így szólt:

— Olvastuk kérvényeteket, fiuk. Helyes dolog az,

* Mutató a jeles írónak, minap, Petőfi-társaság kiadásában megjelent „K a v i e s o k“ című kötetéből.

nagyon helyes. A német nyelvre csakugyan nincs szük-ségtek, de csak egy esetben ha július 26-áig, a mikor a nagy viz-gák lesznek, a mennyi német csak van Európá-ban, mind kikergetitek például Ázsiába. Ez esetben mon-dom belenyugszik a tanári kar kívánságotokba; de ha ne-talán ki nem bírátok pusztítani a mondott határidőig és nem tanultok németül, akkor irgalmatlanul meg foglak benneteket buktatni. Ehhez tartásotok magatokat. Elme-hettek.

A nagy forradalmi kérdés, mely már két hét óta tartotta izgalomba a gymnasium összes rétegeit, ezzel meg volt oldva. A fiuk leborgasztották fejüket. Az ügyes vá-lasz hatott, visszatértek a grammatikához. Furcsa idők voltak ezek! Tudományiszomj mellett szabadságszomj epesztette a gyermek szívét. A levegőben volt valami, hogy a ki azt beszívta, daczot, haragot szivott be vele, mely ezer meg ezer alakban nyilvánult.

Nem értettünk mi politikához, azt sem tudtuk mi fáj, de éreztük, hogy fáj valami. Mikor a szózatra gyújtott rá-száz meg száz torok, öregek, ifjak, asszonyok, volt abban az égbé szálló dallamban valami rettenetes keserűség, va-lami szörnyű harag, mely mindent áthatott, a mi gyer-mek-sziveinket is.

Egy napon tisztára ki volt seperve a gymnasium épülete előtt az utca, valamint a nagy udvar is, melynek közepén a harangláb állott. Derék öreg esengetyű, de sok jó orát is mért ki nekünk, melyeknek derült fénye beara-nyozza emlékeimet. A tisztára sepert udvar általános fel-tűnést keltett a városrészen és a diákok előtt. A pedel-lus, az öreg Dankó bácsi alig tudott felelni a sok kér-de-zősködéésre.

— Hát bizony nagy dolog történt, — mondá a ka-tona viselt ember némi hetykeséggel. Itt van a kormány-zó ur a vármegyeházán, megüzente reggel, hogy a gymná-siumot is megnézi. Az igazgató tanár meghagyta, hogy mindent rendbehozzak tíz óráig, mert tíz órákor fog el-jönni a nagy ur.

Ebből azután megtudtuk a nagy eseményt, hanem az értelmét nem fogtuk fel. Nem gyermek-észnek való dolog az, a mit legfurfangosabb agyvelő a nemzet veszté-re sötétben fogalmazó gondolatokból kiforrál. Megpróbál-ták, hátha olyan alakban lehetne tönkretenni legjobban az országot, megsemmisíteni, elfojtani benne az ellenállási erőt, hogy a fiatalság nevelését vezessék. A hatalmas,

TÁRCSA.

Dalok.

I.
Mint a harmat rózsabimbón,
Függ az a szó ajkadon, —
Annyi üdv egy piczi szóban,
Hogy jól föl se foghatom.

Ne, ne mond ki; hadd lebegj u,
Hadd ragyogjon még az ott, —
Csókjaimmal szívom tel mint
Napsugár a harmatot.

II.
Szép esüdes nyári éj van,
Hold és csillag ragyog,
Szép, esüdes nyári éjben
Kitárva ablakod.

A hold, a vén kívánsi,
Leküldi sugarát,
És csillámló ezüsttel
Bereggi kis szobád.

És látja édes arezod,
Pihegő kebledet,
Rád száll és légi csókkal
Boritja kis kezéd.

— Szép, esüdes nyári éj van,
Hold és csillag ragyog,
Szép, esüdes nyári éjben
Kitárva ablakod.

És ifjad ablakodnál
Busongva föl-s lejár
S ezerszer elsőhajlja:
Óh boldog holdsugár!

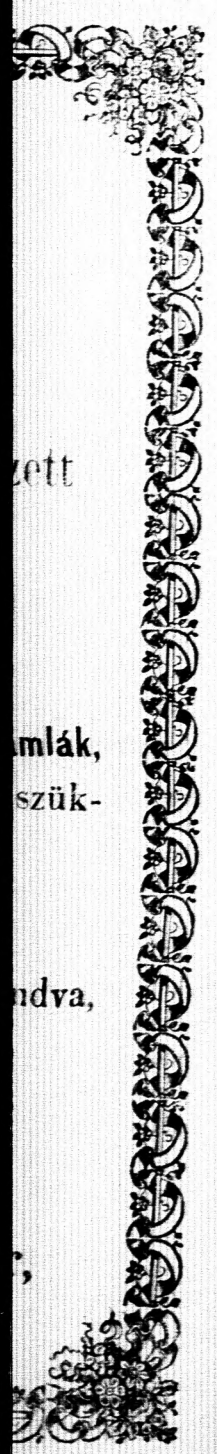
Inezédi László.

re:
közönségnek
eket
vannak
István,
or kereskedésében

A
megküldött könyv

rsolás.
1-en.
remény a
25 nyer.

minden
sorsjegy

nyitását, vagy egyebet, a mit a szakértők észra-
vezetőnek tartanak. A társaság esetleges károsodása
itt nem jöhet számba. Analog eset számtalan van.
Budapesten naponként ürtenek ki lakásokat, rombolnak le házakat a közegészség érdekében.
A magánjogok itt is sérelmet szenvednek, de annak így kell lennie, mert a privat érdekkel szemben áll a publica lex: a salus reipublicae.
Városi hatóságunknak az a baja, hogy több érdek van a privat érdekkel, mint a közjé iránt, s azért ismétlem ellene újra vádat.

A királyunk római látogatását gátló akadályokról érdekes közleményt hoz a N. Fr. Presse. E szerint Bécsben is érezték, hogy a vizontlátogatásnak Rómában kell megtörténnie, de mert Ferencz József katolikus uralkodó, tudakozódott a pápa nézete után, de merev és hajlíthatatlan tagadásra bukkant. Minden eszközt és egész befolyását fölhasználta, hogy megtörje a Vatikán ellenkezését; és pedig saját jószántából, az olasz kormány kérése nélkül. Az olasz kormány haladatos tehát iránta és olyan uralkodónak tartja, a ki számolni tud korával, de azt is belátja az olasz kormány, hogy Ferencz József, mint katolikus állam és ház feje, nem bánthatja meg a katolikus egyház fejét. Azok a hírek, hogy e miatt kedvtelenség támadt, csak kóhalmányok.

Az iskolai év végén.

Folyó hó 29-én tartja meg a helybeli gymnasium ifjuság az iskolai év záróünnepét, mely a szent misével összekötött „Téged isten dicséretük” hymnus elnevelésével véget éri.

A szigorú iskolai fegyelem alól egyidőre felszabadult ifjuság örömtelt kebellet hangoztatja e várva várt diashymnus, mely szabadságot ad nekik, hogy fegyelmi korlátok nélkül térjenek vissza édes szüleik körébe, hogy a szeretet és ápoló, gondos karjai közt pihenjék ki a szünidőt, melyet tíz havi szorgalom és fáradság után a tanárok és tanulók egyaránt jól kiérdemltek. Lesznek azonban kétségtelenül számosan, kiknek örömet az „Értesítő” szigorú bírálata megkeseríti, s a kik szorult kebellet nyujtják át szüleiknek a bizonyítványt, mely restségüket és sok esetben a képesség hiányát tünteti elő.

A restség kello felügyelet mellett még pótolható, de a képesség hiányát még a szorgalom sem fedezi, és sokkal üdvösebb, ha a szülők ennek tudatában még ideje korán egy halásabb térére szorítják gyermeküket, mintha erőnek erejével és tömörked költekezés s idősvesztéssel szellemi proletárt nevelnek belőle.

Igaz ugyan, hogy maga a tanrendszer is hiányos, következve az „Értesítő” sem biztos criteriuma a képesség megírálásának, mert hiszen a miniszter a sok oldalú megáradások ellenében is azon érvelést hangsúlyozta, ismételt, hogy „a siker, a tanító ügyességétől s tapintatától s az igazgató vezetésétől van feltételezve” és hogy „ne tanítson minden tanár kedvé szerint, de tartsa meg mindenki a tárgyához illő mértéket”. Ámde mindannyian tudjuk, hogy a legképzettebb tanár is lehet rossz tanító. Hány tudományos tekintély van még az egyetemeken is, kik nem paedagógok; hát még a gymnasiumokban, melyekről elmondhatjuk: „multi vocati, pauci electi”. Különösen kell fontolóra vennünk, hogy a legtöbb tankönyv czél-

szerűtlen, sőt határozottan rossz, melyekre nézve a sok közül csak néhány példát hozunk fel. Milyen a Bartalféle kompilált latin tankönyv a Szepesiehez képest? és mégis számos gymnasiumban az elsőt tanítják. Mily tudakos és a legtöbb tanuló előtt érthetetlen a Névyféle magyar irályten? hiszen elég, ha ezt maga a tanár megérti. Mily nehékes és épen nem gyermektanulónak való a Róth Samufélelésvány-, közet- és földtan kézikönyve? És ha e mellett maga a tanár is nehékes, mily ismeret lehet az ifjú tanulótl követelni? Hát még a botrányos és kezdettől végig hamis adatokat tartalmazó „Visontay-féle földirat”? valóban nem tudjuk, hogy e haszontalan fereztművet itéljük-e el, vagy azt ki ily sajtosnak való tankönyvet ad a tanuló kezébe? — Ha tehát már a tankönyvek ennyire hiányosak, miként várhatjuk el a tanítótl, hogy „az tartassa meg a tárgyhoz illő mértéket” — hogy az „ne tartson előadásokat, hanem oktasson, tanítson és neveljen, miként azt a miniszter kívánja, midőn ő maga is nitványt anyagot kap a kezébe. Mindamellett látnak számosakat, kik a jelesek czímével vannak kitüntetve; ezeknél leginkább a képesség szerencsésebb foka, vagy szorgalom a főtényező, mely néha nagyobb akadályokat is legyőz. Az „Értesítő” tehát csak annyiban szolgál sinormértékül, a mennyiben a több kevesebb képességgel bíró, vagy szorgalmas ifjakat jelöli meg, és ennyi az adott viszonyok közt elegendő.

h.—

A tanítóképző-intézet értesítője.

Jelesen vezetett intézetünk megérdemli, hogy bővebben foglalkozzunk vele, s bizonyára a közönség jogos érdeklődésének teszünk eleget, midőn az Értesítő adatait reprodukáljuk.

A megelőző tanév június hó 24-én az évi osztálybizonyítványok és a szokásos „Értesítő” (IX) kiosztásával befejeztetvén, június hó 26-án vette kezdetét a tanítóképző vizsga, mely 4 napig tartott. Jelentkezett 25 tanító s jelölt, vizsgára bocsáttató 21 s ezek közül oklevelet nyert 19, újra készülésre utasított 2. Jelenrendű oklevelet nyert 6, jörendű 7, elégséges rendű 6.

Meggyarajegye 6 heti pótanfolyam harminczben volt a mult szünidőben, valamint a most következőre is el van rendelve. A bejelentett 114 tanító közül tényleg megjelent 97, (kettővel több mint a megelőző évben), 22 tanító, 75 tanító, leginkább Bács-Bodrogh, Torontál, Temes és Krassó megyékből. A tanfolyam végig maradt 88. Az igazgató távollétében Bocskay Kristóf vezette a tanfolyamot s oktatta szerb nyelven az egyik 38 tagból álló csapatot, Petrovácz István hasonlóan 20 tagú csapatot és Scherer Sándor 30 tagból álló csapatot oktatót német és magyar előadási nyelven. A tanítás, mint a mult években, reggeli 7 órátl 10-ig folyt. (Más tárgy háziipar, torna) a tanfolyam alkalmával nem let felkarolva. Vizsgára jelentkezett az 1879-ik évi XVII. t. cz. értelmében 79; m. p. 22 nő 55 férfi; 2 tanító nem hallgatta a tanfolyamot, csak vizsgára jelentkezett; ezek közül írásbeli vizsga után vizsgavettett 14, szóbeli után 6, oklevelet nyert 59, még pedig: dicséretes osztályzattal 5, jó-val 12, elégséggel 42. Mind a 22 nő képzettetett.

Az 1882 3-iki tanév ünnepélyes megnyitása szept. hó 4-én történt. A rendes tanítás a június 18-tól 21-ig tartott zárvizsgákkal e hó 23-kán az évi bizonyítványok kiosztásával befejeztetvén összesen 180 tanítási és 35 csütörtöki munkanapból állott. Minden héten volt 6 tanítási és egy munkanap, mely utóbbi részben a háziipar, részben a kertészet gyakorlására fordított. A tanításnál szorgosan követték a tanárok a Vallás- közoktatásügyi Miniszterium által 1882-ben 3998. sz. a kiadott tantervet, azonban a lefolyt tanévben csak az első 3 osztály volt látogatva,

már boszusak voltak. Hogy is ne, mikor otthon azalatt elhűl a leves s elremlanak az ételek. Előre lehetett látni a végét, pedans emberek nem állják ki. Ha minket nem eresztének is szét, ok maguk hazaszökődésnek egyenként, egymás tudta nélkül, Dankó bácsira bízva, hogy sebes hiralással legyen, ha a kegyelmes urcsakugyan közelednek.

Dankó bácsi különösen egy 1 óra tájban távozni látva őket egyenként, valamennyit, azon hitben, hogy a többiek még mind ott vannak, (mert mindenki szigorúan ráparancsolt, hogy ne tudassa a többiekkel, hogy ő elment) nagy feladatot érzett vallaira nehezéni. Kevély volt arra, hogy most kezeiben van a gymnasium becsülete, sőt több, most ő egymaga a gymnasium. Kiáltt az utcára, s ernyőt csinálva kezeiből szeme elé, a világról sem vette volna le tekintetét azon irányról, honnan a kormányzóknak jönnie kellett. Osztályunkból, mely a földszinten volt (a többiek mind az emeleten valának,) irtóztató zsvaj és lárna hangzott füleibe, a rend és tegelem teljesen meg volt bomolva. Az éhség forradalmat csinál mindennit, itt is háborút idézett elő. A nemes ifjuság komoly és tréfás színezetű birkozásokkal töltötte idejét, melyek zúgtak, hogy ily soká kell maradniok, mások ismét szenvedélyes veszekedésbe bonyolódttak valamely kérdés fölött, mert sok ember közt sok kérdés támadt, kivált ha az a sok ember unatkozott.

Abban a pillanatban, a midőn legnagyobb volt a zűrzavar, odabenn, ember ember hátán, letépett alakok a földön, beporolt ruházzal és diadalmas alakok a katedrapadokon feltett kalappal: egyszerre minden kopogtatás nélkül megnyílik az ajtó, s egy hórihorgas ember lép be rajta, utánna mintegy hatan, csupa tekintélyes emberek, diszmentében, köcsögs kalppal. A hórihorgas ember szemesen járta körül szemeit, mire mint egy varázsütésre helyeikre ugrálnak a diákok, olyan néma esend lesz, mint a tengeren szokott lenni vihar előtt.

— Nos, hát tanultak-e sokat? Tudnak-e valamit? — Kérdé a hórihorgas ember, a kin tábornoki ruha löttyög, s kinek vékony lábzsárai hasonlítanak a szünyögéhez, hosszukás arcán, fanyarság látszik, apró kékes szeméi bágyadtak, mégis fürkészőleg tekintgetnek jobbra-belra, mialatt a főispánnal halk társalgást folytat.

II. Az alprofesor.

Dankó bácsi, ki ez alatt még mindig az utcáról lesi

mag a jövő tanévben a 4-ik is megnyílik. Ez a nyitja annak, hogy az egyes tanároknak a jelen tanévben aránylag kevés óraszámuk volt a multhoz és a jövő tanévhez képest. Midőn teljes 4 osztály mellett az óraszám tetemesen szaporodik, míg a tanérok száma változatlan marad.

Az igazgató-tanács tagjai jelenben: Czirfusz Ferencz kir. tanácsos és tanfelügyelő, elnö; sztványi Dr. Ivánovics Pál, helyettes elnök; dr. Bartsch Samu igazgató, tanácsjegyző; Berényi Dániel, apát-plébános, Drescher Ede, polgármester, Horváth József rend-lkezési állapotban lévő gymn. tanár, Latinovics János ügyvéd, gondnok, Dr. Lemberger Henrik, Paukovics Ernő és Szatrély Lipót.

A tanárikar kebelében nem történt változás. A tanterv az nyelvet a lefolyt tanévben ismét Bocskay Kristóf és Petrovácz István tanították, heti 2-2 órában, mint fakultative kötelező tantárgyat.

A kösírfoais tanulásában heti 4 órában 21 tanuló vett részt, Nagl Sándor segédtanár vezetése alatt kello tevékenységet tanusítván. A gazdasági és kortészi gyakorlatokat, melyekben minden tanuló részt venni köteles, szintenségéd tanár vezette. A tanulók csekély kivétellel, kello szorgalmat tanusítottak. A segédenyesség elméleti és gyakorlati irányban mint a mult években, Scherer Sándor r. tanár pontos buzgósággal vezette. A mult tanévben 20 gram selymépete után 18 frt 90 kr. ára gubó szállított Szegszárdra. A méhészetben az igazgató adott oktatást saját méhesében.

A tanári testület a következő urakból állott: dr. Bartsch Samu igazgató, Petrovácz István r. tanár. Scherer Sándor r. tanár, Nagl Sándor s. tanár, Bocskay Kristóf a gyakorló iskola tanítója. Bene Gyula zene tanár, Józsa Károly rajz tanár. Ezenkívül a következő hitoktatók: Adler Lipót izr., Dimitrevits Milos 3. kel., Fonyó Pál r. kath., Széles Aron helv. hitv. l. k. l. k. l. k.

Növendék felvételre jelentkezett 72 s ebből felvétetett 55, még pedig az I. osztályba 18, a II-ba 19, a III-ba 18. Év közben távozott 2 tanuló. A megmaradtak közül volt: vallás szerint 32 r. kath., 4 helv. hitv., 1 ág. hitv., 5 g. kel., 11 izr.; nyelv szerint 35 csak magyarul, 12 magyarul és németül beszélő, 6 más nyelvű.

Az intézettel összekötött gyakorló-iskola négy osztályának volt összesen 43 növendéke, vallásra nézve mind r. kath., nyelvre nézve mind magyar. Az 5. és 6. osztályra tanulók nem jelentkeztek.

A jövő tanévben, mely szept. 2-án megnyitattik, az intézet teljes 4 osztályú lesz.

A növendékek beírása aug. 28-tól szept. 2-ig tart. A felvétel iránti folyamodványok aug. 15-ig az igazgatóság-nál nyujtandók be. Felvétetik tekintet nélkül a felekezétségre minden oly ép testű növendék, kik 15-ik évét tényleg meghaladta, s a magyar nyelv, számvetés-, földrajz-, és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a menyit a gymnasium, real vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanitanak. A belépni kívánó növendék erről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgának kell magát alávetnie. A felvételi vizsgálatok szeptember 1-2-ig, a javító vizsgálatok szept. 2-án tartanak. Tandíjt a növendékek nem fizetnek. A köztartásban, fizetés mellett, minden tanuló résztvehet. A havidíj reggeli, ebéd és vacsorából álló háromszori étkezésért 12—14 forint között változik.

Az intézet gyakorló iskolájába szept. 1-3-ig történik a beírás. Felvételi díj 1 frt, tandíj 2 frt, könyvtárdíj 25 krajczár. Szegény sorsú gyermekek hiteles szegénységi bizonyítvány alapján tandíjmentesek. Ha az V. és VI-ik osztályra növendékek jelentkezni fognak, ez osztályok is megnyitattak — egy-egy osztályba azonban csak 10 növendék vehető fel.

Hírek.

— A központi választmány e hó 16-án tartott ülésében felülvizsgálta az összéiró küldöttség munkálatait, egyszersmind a következő hirdetményt bocsáttotta

őket, el sem gondolhatva, hogy hátha az udvar felől a hátsó kapu is bejöhettek a magos uraságok, egyszerre figyelmesül lez arra a feltűnő körülményre, hogy az óriási zaj, melyhez a füle már annyira hozzászokott, egyszerre megszűnt s halotti csendesség váltotta fel.

— Teremtő isten, mi történhetett? Tán bizony meg-siketültem?

Egyébre persze nem is gondolhatt a jó öreg, mert olyan csoda csakugyan nem eshetik a XIX-ik században, hogy a diákok maguktól hagyják abba a zsvajt, lármát. Ijedten kapott füleibe, de egy arra elhaladó kocsi robogását meghallván, megvigasztalódott s csendesen és nyugodtan nyitotta ki az osztály ajtaját, hogy a csodálatos csendesség okát megtudja és épen jókor, mert abban a pillanatban, midőn ő excellentiája elvégezvén halk társalgását a főispánnal, mérgesen kérdöz:

— Hát a tanár nincsen itten? Ah, ah ön itt van! Semmi szónoklat, semmi beszéd, kedves tanár ur! Nem szerettem az efféleket.

Nem is akart Dankó bácsi beszédet tartani, sem szónoklatot, úgy ált ott az ajtótl megmeredve, mint egy köszobor, ijedtében a saját nevét és kilitét is elfelejtette, hanem görcsösen megfogózkodott a tulajdon zöld színű gérokjában, melyet Berkes tanár ur viselt még tavaly, s mely fiatal korában igen csinos kabát lehetett. A világról sem bírt volna egyetlen értelmes mondatot kiejteni.

— Engedje meg kedves tanár ur! — mondá a kormányzó, — hogy kikérdezhessem tanítványait, mert nekem szívemen fekszik a fiatalok nevelése. Te szöke fiú, hogy hivnak, ott a második elején?

— Lengyel György.

— No hát Lengyel György, mondd meg nekem a történelemből, mikor uralkodott Lipót császár?

Lengyel György a „magolok”-hoz tartozott, a mint belekezdett, egy szuszra futta el az egész fejezetet, a mit e császáról irt meg a szerző, míg nem odáig jutott, hogy:

„és az ónodi országgyűlés trónvesztettnek nyilvánítá Ausztriát.”

Az államférfi önfeláldozó karjára haragosan.

— Ki merie azt cselekedni?

Lengyel Gyuri ijedten, zavarodottan tekintett kö-röskörül; jó szerencse, hogy az első padban ülő Nagy Pista hozzá fordult s halkán mondá:

— Mondjad, hogy a lázadó Rákóczy.

ki: „Hirdetmény. Közhírre tételik, hogy az országgyűlési képviselőválasztóknak az 1884-ik évre szóló kiigazított ideiglenes névjegyzéke f. évi június hó 25-ik napjától kezdve a közigazgatási irodában közszemlére kitétetik, mely időtől kezdve azt naponként mindenki az irodaigazgató vagy helyettese jelenlétében reggeli 8—12 óráig megtekintheti délután 2—6 óráig lemészolhatja. Ezen névjegyzék ellen f. é. júliushó 5-ik napjától kezdve 15-ik napjáig felszólalások adhatók be, az ezekre tett észrevételek pedig f. évi július hó 16-ik napjától kezdve július 25-ig fogadhatók el. Mind a felszólalások, mind az észrevételek a központi választmányhoz czimezve a közigazgatási irodában adandók be. — Baján, 1883. június hó 16-án tartott központi választmányi ülésből. — *Drescher Ede* polgármester.“

— **Fényes esküvő** lesz e hó 27-én d. u. 6 óraker a belvárosi templomban. Ekkor vezeti oltárhoz dr. Devich László aljárásbíró úr dr. Saly főorvos úr szép és kedves leányát Margit kisasszonyt.

— **Borzasztó rablógyilkosságról** értesít e hó 18-áról zombori levelezőnk: Egy sztapári nő és egy férfi tegnap kora reggel Szivacsról elindultak haza felé. A mint az országuton még nem messze a falutól haladtak, az út melletti veteményesből két rácz férfi ugrott ki, s megállván a lovakat, a bakon ülő férfit úgy föbe kóntatták, hogy rögön eszméletét veszítette. Ekkor mellényéből kilopták erszényét, de ezalatt visszanyerte eszméletét, leugrott a kocsiról s a veteményes között eltűnt. Nemsokára Zomborba vánszorgott s itt jelentést tevén az esetről két zsandár rögön kiment a helyszínére, hol a nőt véreből fekvő halva találták. A vizsgálat folyik.

— **Meghívó.** Az érettségi vizsgálatot tett ifjak 1883. évi június hó 30-án a „lövőkert“ javára, ugyanannak helyiségeiben zártkörű jünialist rendeznek. Kezdeté délelőti 5 óraker. Személyjegyre váltva 1 frt., a pénztárnál 1 frt. 30 kr. Jegyek előre válthatók Kollár A. ur könyvkereskedésében. A kik meghívót nem kaptak és erre igényt tartanak, sziveskedjenek a rendezőséghez fordulni. — Kedvezőtlen idő esetére a táczestély július hó 2-án lesz megtartva.

— **A bajai cigányokat Lipikén** majd nagy szerencsétlenség érte. E hó 16-án ugyanis — mint nekünk Lipikről írják, — a kies fürdőhelyen irtóztató vihar dühöngött. Az orkászertü szél százasok fákat csavart ki tövestül s az ég szakadatlanul dörgött és villámlott. A cigányok valamivel a vihar kitörése előtt helyet foglaltak a számukra berendezett bódében s rá kezdtek a szokásos sétazését. Minthogy azonban a közönség a vihar elől mind földel alá menekült, ők is elhagyták a bódét s befelé tartottak. Alig haladtak néhány lépést, mikor a villám lecsapott, a bódé mellett három nagy fenyőfát szilánkokra hasgatótt s a bódé falát is összerongálta. A barna gyerekek eleinte egy kicsit meg voltak szeppeven, később azonban nem győzték állani a primás beleséségét, mely megmentette őket attól, hogy a kacsaringós istennyilával közellebről megismerkedjenek.

— **Az érettségi vizsgálatok** e hét elején befejeződtek s bizony nem valami kedvező eredménnyel. A huszonnyolcz jelentkező közül ötöt már az írásbeli dolgozat alapján vissza kellett utasítani. A szóbeli vizsgálatra bocsátott huszonhárom közül is csak húsz állta meg úgy a hogy a sarat s nyilvánították érettnak. Három tanuló azonban itt is elbukott, még pedig egy, a ki már is ismétlődő volt, végre képen, kettő pedig két hónapra visszavetett. E szerint a megbukottak száma az összes érettségi vizsgálatra jelentkeztetteknek valamivel több mint 28% ták teszi.

— A lazadó Rákóczy! — felelt Lengyel Gyuri fennhangon.

Az államférfi arcán édes mosoly ült ki. — Helyesen van, igen helyesen van. Kitiűnően felelt édes fiam. Leülhetsz.

Azután odalépett Dankó bácsilhoz, ki még mindig nem birt magához térni, megveregette vállát és a kezét is megszorította.

— Gratulálok kedves tanár ur! Fogadja teljes elismerésemet. Ebből az egy szóból is látom, hogy itt az önök tanítványok kitűnő szellemben neveltetik az ifjúság. Lesz gondom rá édes öregem, hogy érdemeit illetékes helyen is méltányolják.

Dankó tehetetlenül hagyott magával tenni mindent, ajkai mozogtak ugyan, mintha valami titakozó szavakra készülnének, de nyelve megtagadta a szolgálatot, s lábait, a mint ott állt a fekete, háromlábos elterpeszkedő táblához támaszkodva, csendes reszl etés fogta el. Ó excellenciája mindezeket a tisztelet azon külső jeleinek magyarázta, melyeket egy szerény professzornak éreznie kell, midőn ily magas állású személylyel áll szemben és nem tűnt fel neki a főispán és a kíséretében levő város urak zavara sem; mert azok igen jól tudták, hogy az öreg Dankó József a pedellus, de nem merték felvilágosítani a nagy urat, kinek haragjából, ha megtudja a valót, hogy a tanárok nem várták be, nekik is jut.

Ezalatt a kormányzó egészen belemegodott az examinatóri tisztebe.

— Nos a német nyelvben jártasok vagytok-e? A kik a német nyelvet szeretik, lépjenek ki a középre.

A fiuk egyszerre ugráltak ki a padokól, mert Nagy Pista hátra fordult és egy hamisat kacsintott a társaknak hátrafelé, kik Pistának, mint a legértelmesebbnek tanácsait tiszteletben tartották. Az egész osztály forumra lépett. Mind szerette a német nyelvet. Ó excellenciája szive csak úgy dagadozott a fényes egyenruha alatt az örömtől.

— Ha ez így megy minden iskolában — dünnyögte magában, — akkor husz év múlva még a szegedi tanyákon is németül fognak beszélni az emberek.

(Vége köv.)

— **Olay Lajos sajtópere.** Kigerl János, kit a csendőrség hasztalan keresett, a mult vasárnap végre maga jelentkezett a vizsgálóbíró honn nem létében a járásbírónál. Kihallgatása szerdán történt meg s tartott d. u. 3 óráig 8 óráig. Ez ügyre vonatkozik a következő levél is:

Siklós 1883. június hó 19. Nagyságos Olay Lajos országgyűlési képviselő urnak Baján. Kedves barátom! Mióta képviselőnké választottunk és körünkbe elávoztál, ez az első alkalom, hogy levelimmel felkereslek. Nem azért, mintha megfelejtkeztem volna rólad, kedves képviselőnköről, hanem mert tudom, hogy ezerféle elfoglaltságod közepette nem is érsz rá minden irányban levelezni. Most azonban a Bajai Figyelőből olvasva, hogy a híres matador és pamflet író Kigerl János a vizsgálóbíró elől megugrott, alkalmat veszek magamnak, hogy hollétéről értesítsek. Ugyanis egy itteni barátjától és elvtársától hallottam, hogy azon idő alatt, míg a bíróság kereste, ő matadorsága, itt a mi közelünkben, Harkányban tartózkodott (talán még ma is itt van) és elmékedett esküdtzéki intézmény gyarlóságairól, melynek alá kell vetnie magát. Ó szentül hiszi különben, hogy az armány feleltet győzedelmekedni fog. Mi azonban választóid és közelebbi barátaid, egy szót sem hiszünk az egész rágalomból, dacára annak, hogy a bajai korrupció gyászvitái, csak úgy szórták választó kerületünk megvesztegethetlen, nemesen gondolkodó polgárai között ezen maszlagos iratot, melytől undorral fordul el a józanul gondolkodó polgár. Mert választó kerületünk derék polgárai már jól ismerik az ily fajta huzogó baglyok és mameluk héroszok ijeszítő lármáit s nem hisznek nekik; sőt ellenkezőleg biznak jellemed szelplőlenségekben és ügyed biztos diadalában. Maradtam tisztelő és szerető barátod *Korsós Péter*, köz- és váltoügyvéd.

— **A Bajai Közlöny ellen** Olay Lajos által indított s a mult hó 17-én letárgyalt sajtópereben Erdélyi Gyula tudvalevőleg semmiségi panaszt adott be, melyben feloldani kérte az ellene hozot marasztalói tételt. E semmiségi panaszt arra alapította, hogy a bíróság több az ügygyel állítólag nem kapcsolatos bírlapi cikket felolvasztatott s a védelemnek néhány kérelmét nem teljesítette. A kir. kuria az ügyet csütörtökön e hó 21-én tárgyalta, s a semmiségi panaszt visszavetette. E szerint Erdélyi urnak nem sokára meg kell kezdenie azt a fogságot, melyet nem ő érdemelt meg. Ne de talán vizsgálatul szolgálhat neki az a véletlen, hogy ép az nap, mikor semmiségi panaszát visszavetették, a polgármester ur lakomát rendezett, melyen búcsú-poharat koczinthatott a „lepispuskással“, a ki miatt egy hónapig nem lesz kiteve a nyári hőségnek.

— **Személyi hír.** Latinovics Gábor úr, városunk országgyűlési képviselője, miután az országgyűlés berekesztése után majd három hétig a fővárosban időzött, az Erdélyi Gyula semmiségi panaszának tárgyalását követő napon, e hó 22-én Kalocsára utazott.

— **A tiszta-eszlári vérvád** ügyében most folyik Nyiregyházán a végtárgyalás, természetesen óriási érdeklődés mellett. Baján is alig van ember, a ki ne lenne kíváncsi e rettenetes törvényszéki dráma fejleményeire, s mohón lesik a póstát, mely a valóságos távirat-monstrumokat közlő fővárosi újságokat hozza. Lapunk szűk tere nem engedi meg, hogy a pör lefolyásáról részletes tudósításokat közöljünk; az ítéletet azonban, ha az oly időben hirdettetik ki, hogy a budapesti lapok tudósításai a Bajai Figyelő megjelenésénél később érkeznének ide, megtáviratoztatjuk magunknak. Azonkívül a tárgyalás általános képét egy kiváló tárczaíró fogja lapunk jövő számában olvasóinknak lerajzolni.

— **A kiállítási előkészítő bizottság** szorgalmasan folytatja tanácskozásait, végleges megállapodásokra azonban nem igen jöhet, mert még mindig nem teljesen bizonyos, lejön-e és mikor Zichy Jenő gróf? Budapestten fenjárt bajaiaknak megígérte ugyan lejövetelét a gróf úr, de határozatáról, hogy mikor van ideje jönni, a kiállítási bizottságot még nem értesítette. Így végleges határozatot csak a szervező bizottság tagjainak kijelölése tárgyában lehetett hozni; az elnökség s a tárgysorozat kérdése azonban a gróf úr határozott válaszána beérkezéig függőben marad.

— „**Függetlenségi pipák**“ cím alatt takaros dohányzószerszámok jöttek városunkban forgalomba. Mokra tájtékpipák ezek ezzel a főírással: Függetlenség. Azok a függetlenségi polgárok, a kik e demonstráló pipákat divathoz hozták, küldtek azokból egy „tisztelőpéldányt“ Mukits János szabadtai polgármester urnak is, mint annak a szerény jelét, hogy a polgármester ur hazafias és férfias működését Baján is rokonszenves figyelemmel kísérik s a legigazabban becsülni tanulták. Nem rossz gondolat volt ez a polgároktól, de az meg éppen igen pompás lesz, ha most már megfüggelenségi pipásvádván a jövő választáskor a kormánypartot dilepítják.

— **A rácz templomra** ma vasárnap d. u. teszi föl a keresztet Samwald Ferencz, ugyanaz a híres toronymászó, a ki a Rókus-templom keresztje föltételénél is oly kiváló ügyességet tanusított.

— **A bajai r. kath. népiskolák** mult évről szóló értesítője megjelent s átvesszük belőle a következő adatokat. A 14 osztályban tanított összesen 13 tanító (a kik részben a mellék tantárgyakat is ellátták), azonkívül alkalmazva volt négy hitelemző s a rajzra és a női kézimunkákra egy-egy tanerő. Az előadott tantárgyak a következők voltak: Az I. osztályban: hit- és erkölcs-tan, beszéd- és értelemgyakorlatok, írás, magyar és német olvasás, testgyakorlat és ének. A II. osztályban: hit- és erkölcs-tan, beszéd- és értelemgyakorlatok, írás, olvasás, anyanyelv-tan, számtan, testgyakorlat és ének. A III. osztályban: hit- és erkölcs-tan, írás és olvasás, anyanyelv-tan, számtan, földrajz, kertészet, testgyakorlás, rajzolás és ének. A IV. osztályban: hit- és erkölcs-tan, írás és olvasás, anyanyelv-tan, számtan, földrajz, testgyakorlás, ének, rajz, gazdaságtan és kertészet. Az V. osztályban: hit- és erkölcs-tan, írás, és olvasás, anyanyelv-tan, szám- és mértan, földrajz, történelem természetrajz, természettan, gazda-

ságtan és kertészet, testgyakorlat rajz és ének. A VI. osztályban: Hit- és erkölcs-tan, olvasás, any- és németnyelv, számolás, földrajz, történet, alkotmánytan, természetrajz és természettan, gazdaságtan, szépirás, rajz és kézimunka, testgyakorlás. A beiratkozott tanulók száma volt 1987, köztük r. kath. 1073, helv. hitv. 1, ág. hitv. 3, gör. n. e. 1, izraelita 9. A beiratkozások közül esik szeptemberbe 69%, októberbe 17 2/3%, novemberbe 7%, decemberbe 1 3/8%, januárba 2 4/9%, februárba 0 7/30%, március és áprílisa körülbelül 1—1 1/6%, végre még májusra is még mintegy 0 3/30%. Elég szomorú adatok, melyek azt bizonyítják, hogy népünk nem fogja fel elég komolyan még most sem az iskolázás jelentőségét. Kitiűnik ez a mulasztott félnapok számából is, melyek összege 54.166, tehát minden egyes gyermekre átlag 49-8 mulasztás esik. Sajnos, hogy a tankötelesek s a tényleg iskolába járók számarányát az Ertesítő nem tüntet ki, s így nincs módunkban lakosságunknak a nevelés körüli buzgósgát az alapon is megítélni. Ugy hozzávetőleg Baján lehet mintegy negyedelezer tanköteles gyermek, s minthogy a lakosságnak legalább három-negyede róm. kath. az, 1087 szám (még ha hozzáadjuk is a 420 ismétlő-iskolait) igen kevéssé látszik. — Megemlíthetjük még, hogy a záró-vizsgálatok az első félévben január három utolsó napján, a második félévben június 18—20-án tartattak meg, s hogy a jövő tanév a szokásos rendes időben fog megkezdődni.

— **A vetések állásáról** beérkezett hivatalos jelentések szerint az ország nagyobb részében a legutóbbi napokban beállott kisebb-nagyobb mérvű esőzések a veteményekre általában jótékonyan hatottak, míg több helyt, nevezetesen Gömör-, Baranya-, Somogy-, Bács-Bodrog-, Hunyad- és Kis-Küküllő megyék némely járásában a vetések a túlságos esőzések folytán sok helyen megdőltek. Felhőszakadás és jég pedig Nyitra-, Ung-, Bihar- és Csikmezők egyes járásában okozott nagyobb mérvű károkat, Ellenben Bereg-, Nógrád-, Zemplén- és Szabolcs-megyék egyes járásában az eső hiánya folytán a vetések és a kapásnövények helyenkint elastnyultak. Kedvező időjárás folytán a vetések javulását jelezik Turóc-, Bihar- és Pestmegyékből. A repce csak kivételes helyeken jó, általánosságban silány vagy gyöngye középszerű termést fog adni. Helyenkint a földi bolha pusztította el. A tavasziak, ugyszintén a kapásnövények majdnem mindenütt jól állanak s a legutóbbi kedvező időjárás fejlődésüket előmozdította. A takarmányneműek egészben véve kielégítő, Nyitra Baranya, Somogy és Sopron megyék némely járásában kitűnő termést adnak. Gyümölcsfák és szőlő általában jó termést ígérnek. A hernyók által okozott kártételekről főleg Hont, Csongrád és Heves megyék némely járásából érkeznek panaszok.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Újság**“ jun. 17-ki száma a következő tartalommal jelent meg: Tonking. — Ir dalok: 1. Nevét ne sohajtsad... 2. Távol van a hontól... 3. A minstreli. Moore Tamás után. Inezédi László. — Emlékezés az utolsó lengyel forradalomra. Vége. Iria Hegyesi Márton. — Czi-zázás. Biczó Géza rajzához Kisiről. — A nemzeti hajós-egylet evező-versenye. — A ezári koronázás. — Egyveleg. — Nagy Frigyes és a magyar theologus — Bessenyei sirjánál. — Vasparia a vizen. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egylegek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Halálzások. — Szerkesztői mondanva ó. — Sakkjáték. — Heti napár. — Képek: Tonkingból. Dupuis-utca Hanoi külvárosban. — Czi-zázás. Biczó Géza rajza. — III. Sándor czár megkoronázása a menybemenel templomban (Uspenski zábor) a Kremben. — Képek Tonkingból. 1. E indulás a Veres-folyó mentére. 2. Magas rangu mandarin diszruhában. 3. Tonking lakói. Középett egy európai kínai öltözetben, mellette kínai mandarin és karóna, jobboldalt gazdag, baloldalt szegény tonkingiak, nők és férfiak egyesen. 4. Alsó rangu mandarin (hosszu körmü). Vasparia vizen. A „**Vasárnapi Újság**“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „**Politikai Újdonságok**“-kal együtt 3 frt. Ugyancsak a Franklin Társulat kiadó-ívatálában (Budapest, egyetem-utca 4-dik szám.) megrendelhető a „**Képes Néplap**“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

— Magyarország havifolyóirat a magyarosodás érdekében Kiváló dolgozó-társak közreműködésével szerkeszti Ardényi Dezső. Megjelent a júniusi szám szokot gazdag és változatos tartalommal. Mintán e hézagot pótló folyóiratról ajánlva és elismerőleg már többször megemlékeztünk, ezuttal még csak azt jegyezzük meg, hogy az július 1-én új folyamat kezd, s félévi előfizetési díja 2 frt, negyedévre 1 frt. — Ajánljuk előfizetőre

Üzleti tudositás.

Baja, 1883. júniushó 23.

Árak métermázsánként:

Buza	9.65—9.70
Zab	5.90—6.—
Rozs	7.20—7.20
Kukuricza	6.20—6.25
Árpa	6.60—6.65
Köles	6.—6.—

Első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság

menetrendje

f. évi június 17-től a további rendeletig.

Postahajók:

Bajáról Mohácsra Zimonyba: naponként reggeli 7/2 óraker.

Bajáról Budapestre: naponként reggeli 4 óraker.

Személyhajók:

Bajáról Mohácsra: naponta este 8 óraker.

Bajáról Budapestre: naponta délután 1 óraker.

Laptulajdonos:

Olay Lajos.

Felelős szerkesztő:

Inczédi László.

Nyílt tér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Bajáról egy levél érkezett hozzám, melyben viseletem ellen tesz valaki kifogást; annak a levélírónak kijelentem: hogy sokkal inkább tudom saját becsületemet tisztelni, mint önnek fogalma van a becsületről, és hidje meg, hogy sokkal szerecsénebb ön, mint én vagyok, mert önt biz még a jó istenke sem moshatja fehérre. Rágalmából indultam ki, midőn a fentebbieket elmondtam.

Mészáros Irma.

gen sok beteg

kevesebbet szenvedne, ha a megfelelő gyógyszerek mindjárt kezdetben kéznél lennének. — Ennél fogva az oly könyv minő a „Dr. Airy gyógymódszere”, mely nemcsak a betegségek leírását tartalmazza, hanem egyúttal orvosilag kipróbált és ezerszeresen jónak bizonyult háziszereket sorol fel minden betegre nézve a legnagyobb becsűvel bir. Az említett Richter kiadóműtőzetében Lipcsében megjelent röpirat, melynek szövege számos ábrával van ellátva Gori-schek L. egyetemi könyvtárus által Bees, I. István (6. sz.) 75 kr. be küldése után bérmentve küldetik meg.

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 -ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legszépségsavdúsabb

savanyuvize

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTYÜ.

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébet téren.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Michitsch István, Drescher Gyula, Spitzer Ignácz, Klenantz és Babócs, Krsztanits Hariton és Lerner Antal uraknál Baján.

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 -ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Magyar vörös-kereszt-egylet sorsjegyek.

Évenként 3 sorsolás.

Évenként 3 sorsolás.

Legközelebbi húzás f. évi július 1-én.

Ezen húzásban főnyeremény 50,000 forint. Továbbá 1 nyeremény à 5000 frt, 4 nyeremény à 1000 frt, 10 nyeremény à 500 frt, 25 nyer. à 100 frt, 30 nyer. à 50 frt, 52 nyer. à 25 frt.

A nyeremény sorsoláson kívül törlesztési sorsolás is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménnyel húzott sorsjegy tovább játszik a főnyereményre.

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kaphatók a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletében

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

STREINTZ és ESCHENLOHR

könyvnyomdatulajdonosok
ajánlják

helyben a Bódog-téren (Michitsch István úr házában) fennálló korszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindennemű művek, hírlapok, röpiratok, falragaszok, továbbá legújabb diszítéssel kiállított meghívók, számlák, étlapok, gyász- és halotti jelentések, legújabb divatú névjegyek, végre hatóságok, ügyvédek stb. részére szükséges bármennemű nyomtatványok pontos, hibátlan és a legjutányosabb árak melletti elkészítésére.

Vidéki megrendelések pontosan és a leggyorsabban teljesítetnek.

A n. é. közönségnek az eddig irányunkban tanusított becses bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérjük, miszerint azzal bennünket továbbra is megajándékozni kegyeskedjék.

Baján, 1883. június hóban.

Kiváló tisztelettel

Streintz és Eschenlohr,
könyvnyomdatulajdonosok.